
Notiser

MEDISINSK NYTT

Økt metastasering som bivirkning av kreftbehandling?

Angiogenesehemmere rettet mot VEGF-reaksjonsveien er brukt i kreftbehandling. Behandlingen kan føre til skrumping av tumor og forlenget overlevelse, men effekten er ikke varig. Nå har musestudier vist at medikamentene også kan resultere i økt metastasering (Cancer Cell 2009; 15: 220 – 31).

Forskerne fant at selv om behandlingen med angiogenesehemmere førte til at tumoren skrumpet inn, utviklet samtidig tumorcellene økt evne til invasiv vekst og spredning. Økt invasiv evne ble også sett etter fjerning av *VEGF-A*-genet i musene.

Effekten på aggressivitet økte med behandlingsvarigheten og var ikke reversibel. 6 % av svulstene i kontrollmusene ble klassifisert som svært invasive, sammenliknet med 54 % og 63 % hos mus behandlet i henholdsvis én uke og fire uker.

Svangerskapsmigrene og slag

Migrene er i økende grad blitt assosiert med slag og kardiovaskulær sykdom. En nederlandsk studie har vist at ettårsprevalensen av migrene når et maksimum på 33 % for kvinner mellom 35 og 39 år. Nå har amerikanske forskere sett på sammenhengen mellom migrene og kardiovaskulær sykdom under graviditet i en populasjonsbasert pasient-kontroll-studie (BMJ 2009; 338: b664).

Studien omfattet over 18 millioner graviditeter i perioden 2000 – 03. 34 000 kvinner hadde diagnosen svangerskapsrelatert migrene. Slag og hjerteinfarkt/hjerte- og karsykdom var assosiert med migrene, med en oddsratio på henholdsvis 15,1 (95 % KI 8,3 – 27,4) og 2,1 (1,8 – 2,5). Dataene

sier imidlertid ikke noe om årsak og virkning, men antyder at migrene under svangerskapet kan være en markør for vaskulære sykdommer. Det trengs flere studier for å bekrefte dette.

Ikke antibiotika ved akutt laryngitt

En metaanalyse av effekten av ulike antibiotika ved akutt laryngitt hos voksne viste ingen sikker effekt på sykdomsforløpet (Cochrane Database Syst Rev 2009; nr. 2: CD004783). Totalt 206 pasienter var inkludert i metaanalysen, der man undersøkte ev. bedring av heshet med eller uten antibiotika. Ut fra lydopptak fant man ingen signifikant forskjell, men pasienter som ble behandlet med erytromycin opplevde subjektiv bedring av hesheten etter en uke og av hosten etter to uker.

Antiviral behandling mot postherpetisk nevralgi

En metaanalyse av seks randomiserte, kontrollerte studier med totalt 1 211 deltakere viste ingen signifikant forskjell i forekomsten av postherpetisk nevralgi mellom grupper som fikk antiviral behandling og grupper som fikk placebo (Cochrane Database Syst Rev 2009; nr. 2: CD006866). I studiene ble kun tablettbehandling med acyklovir og famciklovir vurdert. For å si noe om effekten av andre antivirale midler kreves det videre forskning.

Betydningen av overvekt ved gastrektomi

En japansk forskergruppe studerte effekten av overvekt, definert som kroppsmasseindeks ≥ 25 m/kg², ved kurativ gastrektomi for ventrikkeltumor (Arch Surg 2009; 144: 351 – 8). 689 personer ble inkludert i den retrospektive studien, der man undersøkte både postoperative komplikasjoner og overlevelse.

Det var ingen forskjell i overlevelse mellom gruppen overvektige og gruppen normalvektige, men det var signifikant lengre operasjonstid, større intraoperativt blodtap og flere postoperative komplikasjoner (anastomoselekkasje, fistler og intraabdominale abscesser) i gruppen av overvektige.

Sykehusinnleggelser for bipolar sykdom

Sverige har i mange år hatt et personidentifiserbart pasientregister. Ved hjelp av et slikt kan man finne ut hvor mange som legges inn i sykehus hvert år for en bestemt diagnose, og hvor mange av disse som får tilbakefall som krever ny sykehusinnleggelse.

Data fra det svenske pasientregisteret viser at antall innleggelser pga. bipolar lidelse var økt i perioden 1997 – 2005 – fra omkring 3 500 per år til over 4 000 (J Affect Disord 2009; 115: 315 – 22). Noe av denne økningen skyldes sannsynligvis bedre diagnostikk. I samme tidsrom behøvde under halvparten av de førstegangsinnlagte å komme tilbake til sykehuset. En liten gruppe, omkring 15 %, sto for to tredeler av reinnleggelsene. Dette er sannsynligvis en undergruppe pasienter som er vanskelige å behandle og som trenger særlig tett oppfølging.

Liten defekt – store konsekvenser

Genetiske undersøkelser av fem barn med et sjeldent syndrom kan gi kunnskap som kan anvendes også for mer vanlige sykdommer (N Engl J Med 2009; 360: 1960 – 70). Barna hadde et syndrom som inkluderte bl.a. epilepsi, nyresvikt og døvhet.

Helgenomskanning av DNA fra pasientene, som var fra to forskjellige familier, viste at syndromet skyldes en mutasjon i genet som koder for en bestemt kaliumkanal, KCNJ10. Denne genfeilen gir derfor store forskyvninger i ione- og syre-base-balansen i kroppen. I tillegg til å gi nyttig informasjon om årsaken til akkurat dette syndromet kan resultatene antakelig brukes til videre forskning om patogenesen ved hypertensjon.

Effekten av akupunktur

Det er godt dokumentert at akupunkturbehandling hjelper mot ryggsmarter. Men sannsynligvis har dette ikke noe med selve nålestikkene å gjøre. Det viser en studie som nylig er publisert i *Archives of Internal Medicine* (2009; 169: 858 – 66).

Over 600 pasienter med kroniske ryggsmarter ble delt i fire grupper: én gruppe fikk tilleggsbehandling med individuelt tilpasset akupunktur, én gruppe standard akupunktur, én gruppe simulert akupunktur (narreakupunktur, «sham») og én gruppe fikk bare vanlig medisinsk behandling for ryggsmarter.

Etter åtte uker hadde signifikant flere pasienter i de tre første gruppene klinisk betydningsfull bedring. Det var imidlertid ingen forskjeller mellom dem som hadde fått ekte akupunkturbehandling og dem som hadde fått simulert behandling uten nålestikk.

Er det forskjell på antidepressiver?

En metaanalyse med 12 nyere antidepressiver har vist at sertralin og escitalopram er vesentlig bedre med henblikk på effektivitet og toleranse og at reboxetin var vesentlig mindre effektiv enn de andre 11 legemidlene (Lancet 2009; 373: 746 – 58).

Analysen omfattet resultater fra 117 randomiserte, kontrollerte studier fra årene 1991 – 2007 der man sammenliknet effekten av disse legemidlene hos mer enn 25 000 pasienter med alvorlig depresjon. Mirtazapin og venlafaksin var også mer effektive enn de andre legemidlene, men escitalopram og sertralin var bedre tolerert.

Publisert: 25. juni 2009. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.